

Република Србија
УПРАВНИ СУД
18 Уж 31/22
21.03.2022. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија Зорице Китановић, председника већа, Елене Петровић и Весне Даниловић, чланова већа, са судским саветником Јеленом Деспотовић, записничарем, одлучујући о жалби Коалиције РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) поднетој против решења Републичке изборне комисије 02 број: 013-712/22 од 19.03.2022. године, у правној ствари заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 21.03.2022. године у 11,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ УСВАЈА, ПОНИШТАВА** решење Републичке изборне комисије 02 број: 013-712/22 од 19.03.2022. године и решава:

Приговор **СЕ УСВАЈА, ПОНИШТАВА** решење Републичке изборне комисије 02 број: 013-712/22 од 17. марта 2022. године, **ПРОГЛАШАВА СЕ** Изборна листа РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) коју је за изборе за народне посланике Народне скупштине расписане за 03. април 2022. године, дана 13. марта 2022. године поднела Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) и **УТВРЂУЈЕ СЕ** да проглашена изборна листа РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) за изборе за народне посланике Народне скупштине, расписане за 03. април 2022. године, има положај изборне листе националне мањине.

Образложење

Ожалбеним решењем, донетим у поступку решавања по приговору Коалиције РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) тачком 1. диспозитива, приговор се одбија као неоснован. Према тачки 2. диспозитива истог решења, ово решење се објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије. Решењем Републичке изборне комисије 02 број: 013-712/22 од

17.03.2022. године, тачком 1. диспозитива, одбија се проглашење изборне листе РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) коју је, 13. марта 2022. године поднела Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА), за изборе за народне посланике Народне скупштине расписане за 03. април 2022. године. Тачком 2. диспозитива истог решења, одбијен је предлог Коалиције РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) 02 број: 013-713/22 од 13. марта 2022. године, да се изборној листи РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) утврди да има положај изборне листе националне мањине. Тачком 3. диспозитива истог решења, одређено је да се то решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) предала је Републичкој изборној комисији дана 19.03.2022. године у 23,20 часова, жалбу која је заједно са списима предмета достављена од стране Републичке изборне комисије Управном суду дана 20.03.2022. године у 01.22 часова. Жалилац у жалби наводи да исту подноси због тога што у ожалбеном решењу није уопште или није правилно примењен закон, због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, због тога што је из утврђених чињеница изведен неправилан закључак о чињеничном стању, због прекорачења граница овлашћења при одлучивању по слободној оцени односно због тога што решење није донето сагласно циљу због кога је то овлашћење дато, као и због тога што није правилно примењено овлашћење за одлучивање по слободној оцени. Жалбом се пре свега указује да Републичка изборна комисија није правилно применила одредбу члана 137. Закона о избору народних посланика, која у ставу 3. прописује да Републичка изборна комисија може да затражи мишљење надлежног Националног савета националних мањина о томе да ли одређена изборна листа може имати положај изборне листе националне мањине. Међутим, Републичка изборна комисија није затражила мишљење од надлежног Националног савета националних мањина већ је уместо тога вршила увид у Посебан бирачки списак националних мањина, иако је чланом 47. ставом 3. Закона о националним саветима националних мањина прописано да се припадник националне мањине уписује у посебан бирачки списак искључиво на свој захтев, као што се на исти начин тражи и брисање. Сматра да је на овакав начин Републичка изборна комисија извршила паушалну процену увидом у правно необавезујући списак те да је из наведених разлога извела неправилан закључак о чињеничном стању. Уколико би овакво поступање Републичке изборне комисије било потврђено коначном одлуком Управног суда сматра да би изборни процес био сведен на уписивање кандидата и носилаца листе у посебан бирачки списак националних мањина што обесмишљава и доводи у питање циљеве изборних листа националних мањина и оставља простор за злоупотребе. Посебно истиче да је листа РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) доведена у неравноправан положај у односу на друге изборне листе којима је

утврђен положај изборних листа националних мањина, најпре са разлога што код њих није вршен увид у Посебан бирачки списак националних мањина, а затим и са разлога што се на проглашеним листама националних мањина већ налазе кандидати чије су активности опште познате и то у оквирима чланства и функција у органима других политичких странака које нису странке националних мањина. Појашњава да Павле Бихали Гаврин, као носилац листе није оснивач нити члан било које друге политичке странке, а да је опште познат јавности по активностима хуманитарног карактера, што не искључује циљеве утврђене чланом 137. став 1. Закона о избору народних посланика. Сматра да чињеница да је одређени кандидат или носилац листе националних мањина опште познат јавности, што је резултат његовог успешног рада, не може за последицу имати неравноправан положај у односу на другог кандидата или носиоца листе који није познат јавности, а чије се чланство у другој политичкој странци која није странка националне мањине од стране Републичке изборне комисије и не проверава. Упућује на околност да је дословним тумачењем одредбе члана 138. Закона о избору народних посланика допуштена дискриминација кандидата на изборним листама националних мањина што доводи до дискриминације кандидата и обесмишљавања циљева из члана 137. став 1. Закона о избору народних посланика, а исто представља недопустиву норму која је у директној супротности са Уставом Републике Србије. Посебно указује да је у конкретном случају реч о првом поступању суда по правном леку на одлуку изборне комисије донету применом члана 138. и тумачењем одредби члана 137. Закона о избору народних посланика, те да је исто од несагледивог значаја за изборни процес у Републици Србији убудуће и за положај странака националних мањина, као и на њихову могућност да под једнаким условима учествују на изборима као изборне листе националних мањина. Са наведеног, сматра да ће одлука донета од стране Управног суда представљати и став суда по питању тумачења и примене спорних одредаба Закона о избору народних посланика. Подносилац у жалби посебно указује да Републичка изборна комисија није применила Закон о политичким странкама који прописује начин и услове оснивања политичких странака те начин на који се утврђује положај странке националне мањине. Наиме, Републичка изборна комисија је неспорно утврдила да су све чланице коалиције регистроване и као такве уписане у Регистар политичких странака као мањинске код надлежног Министарства за државну управу и локалну самоуправу, али ову неспорну чињеницу *de facto* ставља ван снаге и примењује паушалну процену, иако за то није надлежна, на који начин је прекорачила границе овлашћења при одлучивању по слободној оцени. Истиче да је Републичка изборна комисија погрешно применила и одредбу члана 138. Закона о избору народних посланика, а према којој одредби Републичка изборна комисија решењем одбија предлог да се одређеној изборној листи утврди да има положај листе националне мањине ако је носилац листе или кандидат за народног посланика на изборној листи лице за које је опште познато да је члан друге политичке странке која није странка националне мањине или ако се утврде друге околности које несумњиво указују на намеру да се изигра закон. Жалилац указује да је Републичка изборна комисија извршила увид у активности носилаца листе, на шта им је подносилац листе благовремено указао, могла је да извуче правилан закључак. Додатно навођење чињеница да овлашћена лица нису уписана у посебан бирачки списак националне мањине и да је то довољно да се закључи да не заступају интересе националних мањина је супротно Закону о политичким странкама који не прописује ко и под којим условима може бити овлашћено лице политичке странке националне мањине. У вези наведеног, указује и да уколико је намера Републичке изборне комисије била да се утврди који је кандидат заиста припадник

националне мањине или да заступа интересе националних мањина, исто је могла утврдити непосредним изјашњавањем кандидата јер се национална припадност и активност појединца не утврђује уписом у необавезујући списак. Пропуштањем да поступи на описани начин је непотпуно утврдила чињенично стање. На основу свега наведеног, предлаже другостепеном органу усвајање жалбе те налагање Републичкој изборној комисији да донесе решење о проглашењу изборне листе РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН и да у наведеном поступку посебним решењем утврди да изборна листа има положај изборне листе националне мањине.

Одлучујући о поднетој жалби на основу одредбе члана 157. став 2. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС" бр. 14/22), а у вези члана 156. став 1. истог закона Управни суд је утврдио да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је након оцене навода жалбе, ожалбеног решења и комплетних списа ове изборне ствари нашао да је жалба основана.

Из списка предмета и датих разлога образложења ожалбеног решења, произлази да је дана 13. марта 2022. године, у 22,25 часова Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) поднела Републичкој изборној комисији изборну листу са 32 кандидата за народне посланике Народне скупштине на изборима расписаним за 03. април 2022. године под називом РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА). Провером достављене документације уз Изборну листу, Републичка изборна комисија је на седници одржаној 14. марта 2022. године констатовала да је уз изборну листу достављен списак бирача који подржавају изборну листу у коју је уписано 5.509 бирача; да је пребројавањем достављених изјава бирача о подржавању изборне листе утврђено да је достављено 5.485 изјава од којих је за 12 утврђено да нису правно ваљане (није било потписа и/или печата оверитеља или потписа бирача или није било датума овере) па су те изјаве враћене лицу које је поднело изборну листу; накнадном провером списка бирача утврђено је да 310 лица није уписано у јединствени бирачки списак, да су 684 лица подржала неку од претходних изборних листа, да за 4 лица није било могуће извршити проверу због неисправно уписаног јединственог матичног броја грађана. На основу наведених провера утврђено је да је уз изборну листу поднето укупно 4.475 правно ваљаних изјава бирача који подржавају листу, с обзиром да је број достављених изјава бирача мањи од броја бирача уписаних у списак бирача; да поднета изборна листа садржи недостатак који је сметња за њено проглашење из разлога што уз њу није поднет законом прописан минималан број правно ваљаних изјава бирача да подржавају изборну листу, те да су се стекли услови да се подносиоцу изборне листе у складу са одредбом члана 78. став 1. Закона о избору народних посланика закључком наложи отклањање констатованог недостатка изборне листе. Осим наведеног, у поступку је констатовано и да је лице овлашћено за подношење изборне листе заједно са изборном листом поднело предлог да се изборној листи утврди да има положај изборне листе националне мањине поводом чега је као претходно питање констатовано да су СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ под редним бројем 107. у изводу из Регистра политичких странака и СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ под редним бројем 115. у изводу из Регистра политичких странака, регистровани као политичке странке руске националне мањине и да је ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА под редним бројем 95. у изводу из Регистра политичких странака регистрован као политичка странка

грчке националне мањине. У вези наведеног, закључено је да из поднете изборне листе не проистиче да је циљ њеног подношења представљање и заступање интереса руске односно грчке националне мањине, као и заштита и побољшање права припадника тих мањина већ да из чињенице да је само 6 од 32 кандидата за народне посланике уписано у посебан бирачки списак националних мањина и то 1 у посебан бирачки списак за грчку националну мањину а 4 у посебан бирачки списак за руску националну мањину, док је 1 кандидат уписан у посебан бирачки списак за ромску националну мањину док из чињенице да је констатовано да заступници СРПСКО РУСКОГ ПОКРЕТА И СРПСКО РУСКЕ ПАРТИЈЕ ВУКОВИ нису уписани у посебан бирачки списак националне мањине од којих је један носилац изборне листе те да ни други носилац изборне листе такође није уписан у посебан бирачки списак националних мањина, налазећи да из наведеног недвосмислено проистиче околност да се предлогом за мањински статус изборне листе жели изиграти закон односно сврха у којој се мањинама омогућава кандидовање и учешће на изборима под привилегованим условима. Имајући у виду наведено, Републичка изборна комисија је закључила да се недостатак за проглашење поднете изборне листе може отклонити тако што ће подносилац доставити недостајући број правно ваљаних изјава бирача да подржавају изборну листу до броја 10.000 правно ваљаних изјава бирача оверених пре истека рока за подношење изборне листе, на начин прописан законом. У складу са наведеним донет је закључак 02 број 013-712/22 од 14.03.2022. године, којим је Коалицији РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН наложено да у року од 48 часова од објављивања закључка на веб презентацији Републичке изборне комисије отклони недостатке тако што ће доставити најмање 5.525 недостајућих правно ваљаних изјава бирача који подржавају изборну листу, оверених најкасније 13. марта 2022. године са списком тих бирача у електронској форми, на прописаним обрасцима. Наведени закључак објављен је на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 14. марта 2022. године у 23.55 часова. Поступајући по наведеном закључку, лице овлашћено за подношење изборне листе је благовремено доставило додатну документацију односно изјаве бирача који подржавају изборну листу и списак тих бирача. Даљим прегледом достављене документације утврђено је да је у достављеном списку бирача уписано 1.145 бирача који подржавају изборну листу, док је пребројавањем достављених изјава бирача утврђено да је достављено 1.145 изјава. Прегледом достављених изјава је утврђено да 4 изјаве нису правно ваљане тако да су враћене подносиоцу изборне листе, а да је број правно ваљаних изјава бирача оверених најкасније 13. марта 2022. године 1.141. Након накнадне провере списка бирача, констатовано је да је укупан број новоподнетих правно ваљаних изјава бирача 1.017 што заједно са правно ваљаним изјавама бирача достављеним уз изборну листу 13. марта 2022. године даје збир од укупно 5.492 правно ваљане изјаве бирача које подржавају изборну листу. Имајући у виду да подносилац изборне листе није у потпуности поступио по закључку Републичке изборне комисије од 14. марта 2022. године, односно није у законском року доставио најмање 5.525 правно ваљаних оверених изјава бирача који подржавају изборну листу и тиме у целости отклонио недостатке изборне листе који су сметња за њено проглашење, а на које му је указано закључком, то је Републичка изборна комисија, налазећи да су испуњени услови из члана 78. став 2. Закона о избору народних посланика донела одлуку као у тачки 1. диспозитива решења којом је одбила да прогласи предметну изборну листу. Даље, узевши у обзир да је укупан број правно ваљаних изјава бирача који подржавају предметну листу већи од 5.000, а што је минимална број прописан одредбом члана 139. Закона о избору народних

посланика за проглашење изборне листе националне мањине, Републичка изборна комисија је приступила оцени испуњености услова за утврђивање положаја изборне листе националне мањине, услед чињенице да су све три политичке странке који су образовале коалицију регистроване као политичке странке националне мањине. Ово након што је утврдила да су СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ под редним број 107. у изводу из Регистра политичких странака и СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ под редним бројем 115. регистровани као политичке странке руске националне мањине. Даље, утврђено је да је ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА под редним бројем 95. регистрован као политичка странка грчке националне мањине. Провером у Посебном бирачком списку националних мањина утврђено је и да је само 6 од 32 кандидата за народне посланике уписано у посебан бирачки списак националних мањина, а провером у Посебном бирачком списку националних мањина да заступници СРПСКО РУСКОГ ПОКРЕТА и СРПСКО РУСКЕ ПАРТИЈЕ ВУКОВИ Душан Марковић и Милена Павловић који су и кандидати за народне посланике нису уписани у Посебан бирачки списак националних мањина. У поступку је утврђено и да је други носилац Изборне листе Павле Бихали Гаврин који је кандидат за народног посланика опште познат као заступник идеја које се односе на безбедност и заштиту деце и животиња, те да није уписан у Посебан бирачки списак националних мањина. У складу са наведеним, Републичка изборна комисија је констатовала да је испуњен формални услов за утврђивање положаја изборне листе националне мањине услед чињенице да су све три политичке странке које су образовале коалицију која је подносилац листе регистроване као политичке странке, али оцењујући испуњеност материјалног услова за утврђивање положаја изборне листе националне мањине закључује да основи циљ подношења изборне листе није представљање и заступање интереса руске и грчке националне мањине односно заштита и побољшање права припадника ових националних мањина. Наиме, чињеница да заступници политичких странака које су образовале коалицију која је подносилац изборне листе нису уписани у посебан бирачки списак националних мањина указује на то да њихов политички ангажман није усмерен ка томе да се залажу за остваривање колективних права руске националне мањине у Републици Србији на самоуправу у областима културе образовања, обавештавања и службене употребе језика. При томе, стала је на становиште да навођењем носилаца изборне листе у називу листе има за сврху да бирачима приближи политику коју би спорводили и вредности за које би се залагали уколико буду изабрани за народне посланике. У том смислу закључила је да одређивање за носиоца изборне листе Павла Бихалија Гаврина за кога је опште познато да се бави питањем у вези са заштитом права деце и животиња несумњиво указује на то да циљ подношења изборне листе није усмерен ка заступању интереса припадника националних мањина на начин који је дефинисан Законом о избору народних посланика и да представља околност која у смислу члана 138. указује на намеру да се изигра закон односно да се супротно законом дефинисаној сврси стекне привилегован положај приликом кандидовања на изборима тако и приликом учешћа у расподели мандата народних посланика. У складу са изнетим, донета је одлука као у тачки 2. диспозитива решења.

Против наведеног решења жалилац је изјавио благовремени приговор због повреде изборног права и правила изборног поступка која су извршена у поступку кандидовања, а које наводе је детаљно поновио и у жалби.

Одлучујући о поднетом приговору Републичка изборна комисија је на седници одржаној дана 19. марта 2022. године у складу са чињеничним стањем, а по разматрању навода приговора закључила да остаје при томе да из Изборне листе

проистичу околности које указују на то да основни циљ подношења одбијене листе није представљање и заступање интереса руске и грчке националне мањине, као и заштита и побољшање права припадника ових националних мањина, већ да изборна листа пружа довољно основа за несумњив закључак да се предлогом за утврђивање мањинског статуса жели изиграти закон. Наведно уз оцену да се мањински статус изборне листе жели стећи не у сврху заступања интереса руске и грчке националне мањине, већ искључиво у сврху кандидовања на изборима и учешћа у расподели мандата народних посланика под привилегованим условима. Наиме и поред чињенице да су СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА регистровани као политичке странке националне мањине, по оцени Републичке изборне комисије представља само формални услов за утврђивање положаја Изборне листе националне мањине из члана 137. став 4. закона. Међутим, чињенице које су утврђене увидом у Посебан бирачки списак националних мањина који води надлежно министарство и то да је само 6 од 32 кандидата за народне посланике уписано у посебан бирачки списак, те да заступници СРПСКО РУСКОГ ПОКРЕТА и СРПСКО РУСКЕ ПАРТИЈЕ ВУКОВИ који су и кандидати за народне посланике, нису уписани у посебан бирачки списак националних мањина, те чињеница да ни Павле Бихали Гаврин који је и кандидат за народног посланика није уписан у Посебан бирачки списак националних мањина, нису утврђиване ради провере националне припадности заступника политичких странака и кандидата за народне посланике. Ово стога, што Републичка изборна комисија не може да утврђује да ли су кандидати припадници националних мањина или не, те је апсолутно нетачно да се у оспореном решењу заступницима политичких странака и кандидатима за народне посланике оспорава припадност било којој националној мањини. Наиме, по налажењу Републичке изборне комисије оно што је у приговором побијаном решењу наведено је да заступници политичких странака руске националне мањине који су образовали коалицију која је подносилац изборне листе нису уписани у Посебан бирачки списак, што указује да њихов политички ангажман није усмерен ка томе да се кроз национални савет руске националне мањине, формиран у складу са Законом о националним саветима националних мањина залажу за остваривање колективних права руске националне мањине у Републици Србији на самоуправу у областима културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма. Позивајући се на одредбу члана 1а. и члана 2. став 2. Закона о националним саветима националних мањина Републичка изборна комисија је стала на становиште да политички и сваки други друштвени активизам оних припадника националних мањина којима је основни циљ заступање интереса националне мањине којој припадају води укључивању у формалне механизме који су постављени управо у сврху заштите и унапређења положаја припадника националних мањина који су у Републици Србији у формалном смислу директно оличени у националним саветима националних мањина, а посредно кроз уписивање у Посебан бирачки списак своје националне мањине. У том смислу, околност да заступници две политичке странке које су основале коалицију нису уписани у Посебан бирачки списак, даје основа за закључак да заступање интереса руске националне мањине није основни циљ њиховог политичког деловања. Републичка изборна комисија је у ожалбеном решењу посебно констатовала да актуелни закон мањински статус на изборима везује искључиво за изборне листе које се подносе Републичкој изборној комисији ради учешћа на изборима. Стога, околност

да заступници СРПСКО РУСКОГ ПОКРЕТА и СРПСКО РУСКЕ ПАРТИЈЕ нису уписани у посебан бирачки списак руске националне мањине не цени са аспекта њиховог политичког деловања у оквиру политичких странака које заступају, већ кроз чињеницу да су ова лица истовремено и кандидати за народне посланике, што даје законом дозвољен закључак да се из саме изборне листе не може стећи закључак да ће кандидатима на изборној листи основни циљ бити заступање интереса Руске националне мањине у Републици Србији. Околност да осим наведених кандидата још 24 од укупно 32 нису уписана у Посебан бирачки списак додатно потврђује закључак да изборна листа не испуњава материјални услов да би се изборној листи утврдио положај изборне листе националне мањине. Ценећи наводе приговора којима се указује да утврђивање да нека политичка странка има статус политичке странке националне мањине, може бити засновано искључиво на регистру политичких странака, као и активностима политичких странака у промовисању традиције, културе, заштите и права и унапређењу положаја националних мањина, Републичка изборна комисија исте оспорава, указујући да се мањински статус више не утврђује политичким субјектима, већ њиховим изборним листама, док упис политичке странке у Регистар политичких странака као мањинске представља само формалан и нужан, али не и довољан услов да би се изборној листи могао утврдити положај изборне листе националне мањине. Оспоравајући наводе приговора према којима се оспорено решење темељи искључиво на увиду у посебан бирачки списак националних мањина, Републичка изборна комисија остаје при ставу наведеном у приговором побијаном решењу, да из саме изборне листе проистиче околност која по мишљењу Републичке изборне комисије представља основ из члана 138. закона да се одбије предлог да се изборној листи утврди положај изборне листе националне мањине. Наиме, навођење носиоца листе у називу изборне листе по оцени Републичке изборне комисије има за сврху да бирачима конкретније приближи па и симболично прикаже политику коју би спроводили и вредности за које би се залагали уколико би били изабрани за народне посланике, те остаје при становишту да одређивање Павла Бихалија Гаврина за носиоца изборне листе за кога је опште познато да се активно и доминантно бави питањима у вези са заштитом права деце и животиња, несумњиво указује на то да основни циљ подношења листе није усмерен ка заступању интереса припадника националних мањина у смислу како је дефинисан Законом о избору народних посланика и да представља околност која у смислу члана 138. несумњиво указује на намеру да се предлогом за утврђивање положаја изборне листе националне мањине супротно законом дефинисаној сврси признавања мањинског статуса стекне привилегован положај приликом кандидовања на изборима, тако и приликом учешћа у расподели мандата. Ценећи наводе приговора којима се указује да кључне чињенице представљају активности странака и личне вредности које појединац заступа и промовише, из чега се, по наводима приговора може извести закључак да је небитно кога политичка странка кандидује, Републичка изборна комисија сматра апсолутно неприхватљивим имајућу у виду законом дефинисане обавезе да се утврди да је основни циљ подношења изборне листе за коју се предлаже мањински статус представљање и заступање интереса националне мањине као и заштита и побољшање права припадника националне мањине, и да са друге стране води рачуна о забрани изигравања закона односно да одбије мањински статус, ако утврди околности које несумњиво указују на намеру да се законска могућност учешћа на изборима под привилегованим условима искористи у друге сврхе, а не оне

које закон дозвољава. Републичка изборна комисија је оспорила навод приговора којим се указује да носилац листе може бити свако ко има одређене квалитете засноване на поверењу и знању, без обзира да ли је истакнути припадник националне мањине или не, те је констатовала да Закон о избору народних посланика у члану 138. као околност која несумњиво указује на намере да се изигра закон изричито наводи ситуацију у којој је носилац неке изборне листе или кандидат за народног посланика на тој листи лице за које је опште познато да је члан друге политичке странке која није политичка странка националне мањине из чега проистиче да наведена околност представља законом забрањен случај злоупотребе без обзира на то које људске квалитете то лице евентуално поседује. Указује да околност да је Павле Бихали Гаврин осим што је носилац листе и кандидат под редним бројем 3 на изборној листи истовремено и лице које је коалиционим споразумом одређено за заступање коалиције која је поднела одбијену изборну листу додатно потврђује испоравност закључка Републичке изборне комисије да се у случају изборне листе ради о злоупотреби права и намери да се изигра закон у смислу који је дефинисан чланом 138. Закона о избору народних посланика. На основу свега изнетог, Републичка изборна комисија је приговор оценила неоснованим и донела одлуку као у диспозитиву ожалбеног решења.

Одредбом члана 159. став 2. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 14/2022) прописано је да се одредбе закона којим се уређује управни спор сходно примењују на одлучивање о жалби на решење Републичке изборне комисије којим је одлучено о приговору.

Одредбом члана 71. тачка 3) наведеног закона, прописано је да се приликом подношења изборне листе Републичкој изборној комисији обавезно доставља и следећа документација : најмање 10.000 писмених изјава бирача да подржавају изборну листу на обрасцу који прописује Републичка изборна комисија које су оверене пре истека рока за подношења изборне листе и које садрже име, презиме, ЈМБГ, место и адресу пребивалишта за сваког бирача.

Одредбом члана 78. став 1. истог закона, прописано је да, ако подносилац изборне листе није приложио сву документацију која се доставља уз изборну листу и ако постоје други недостаци за проглашење изборне листе који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, Републичка изборна комисија доноси закључак којим налаже подносиоцу да те недостатке отклони у року од 48 часова од објављивања тог закључка на веб – презентацији и указује му коју документацију треба да достави, односно шта треба да уради да би отклонио те недостатке и упозорава га на правне последице ако не отклони недостатке у року.

Одредбом члана 137. Закона о избору народних посланика, прописано је да се изборном листом националне мањине у смислу овог закона сматра она изборна листа за коју је Републичка изборна комисија утврдила да је основни циљ њеног подношења представљање и заступање интереса националне мањине, као и заштита и побољшање права припадника националне мањине, у складу са међународним правним стандардима. (став 1.); Републичка изборна комисија посебним решењем утврђује да изборна листа има положај изборне листе националне мањине у смислу овог закона истовремено када је проглашава, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити поднет заједно са изборном листом. (става 2.); Републичка изборна комисија може да затражи мишљење надлежног Националног савета националне мањине о томе да ли одређена изборна листа може имати положај изборне листе националне мањине. (став

3.); Подносилац изборне листе националне мањине може бити само политичка странка националне мањине или коалиција коју чине искључиво политичке странке националних мањина. (став 4.).

Одредбом члана 138. овог закона, прописано је да Републичка изборна комисија решењем одбија предлог да се одређеној изборној листи утврди да има положај изборне листе националне мањине ако је носилац листе или кандидат за народног посланика на тој изборној листи лице за које је општепознато да је члан друге политичке странке која није политичка странка националне мањине или ако се утврде друге околности које несумњиво указују на намеру да се изигра закон.

Одредбом члана 75. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 98/2006, 16/2022) припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, јемче се додатна, индивидуална или колективна права. Индивидуална права остварују се појединачно, а колективна у заједници са другима, у складу са Уставом, законом и међународним уговорима. (став 1.); Путем колективних права припадници националних мањина, непосредно или преко својих представника, учествују у одлучивању или сами одлучују о појединим питањима везаним за своју културу, образовање, обавештавање и службену употребу језика и писма, у складу са законом.(став 2.); Ради остварења права на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, припадници националних мањина могу изабрати своје националне савете, у складу са законом. (став 3.).

Одредбом члана 47. Закона о националним саветима националних мањина ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 20/2014 (Одлука Уставног суда), 55/2014, 47/2018), прописано је да је посебан бирачки списак службена евиденција у коју се уписују припадници националне мањине који имају бирачко право. (став 1.); Посебан бирачки списак је сталан и редовно се ажурира. (став 2.); Припадник националне мањине уписује се у посебан бирачки списак искључиво на лични захтев. (став 3.).

Одредбом члана 16. Закона о политичким странкама ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 61/2015 (Одлука Уставног суда)), прописано је да је политичка странка дужна да учини јавно доступним путем интернета оснивачки акт, лично име заступника политичке странке, програм, статут и друге опште акте политичке странке, ако их доноси.

По оцени Управног суда, а имајући у виду стање у списима и цитиране одредбе закона, основано се, наводима жалбе указује да је ожалбеним решењем повређен закон на штету подносиоца жалбе. Наиме, у датим разлозима решења Републичке изборне комисије којим се приговор одбија са разлога што, оцењујући испуњеност услова за утврђивање положаја изборне листе националне мањине, комисија закључује да основни циљ подношења изборне листе није представљање и заступање интереса руске и грчке националне мањине, односно заштита и побољшање права припадника ових националних мањина, није дато прихватљиво образложење. Ово стога, јер дато образложење не садржи прихватљиве разлоге у погледу изведене оцене органа да из саме изборне листе проистичу околности које указују на то да основни циљ подношења одбијене листе није представљање и заступање интереса руске и грчке националне мањине, као и заштита и побољшање права припадника ових националних мањина, у складу са међународним правним стандардима, већ да изборна листа пружа довољно основа за несумњив закључак да се предлогом за утврђивање мањинског статуса жели изиграти закон. Наиме, из образложења ожалбеног решења, произлази да

је Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) дана 13. марта 2022. године поднела Републичкој изборној комисији Изборну листу са 32 кандидата за народне посланике Народне скупштине на изборима расписаним за 3. април 2022. године под називом РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) уз коју је поднела и предлог да се изборној листи, при проглашењу, утврди положај изборне листе националне мањине. Поводом поднете изборне листе са предлогом за утврђивање положаја изборне листе националне мањине, Републичка изборна комисија се дана 14.03.2022. године обратила Министарству државне управе и локалне самоуправе захтевом за проверу Изборне листе са 32 кандидата за избор народних посланика Народне скупштине, као и списка бирача који су подржали Изборну листу, на основу података достављених од стране подносиоца изборне листе. У вези наведеног, Министарство државне управе и локалне самоуправе је својим дописом од 14. марта 2022. године, након извршене провере по ЈМБГ обавестило Републичку изборну комисију да су сви кандидати наведене изборне листе уписани у јединствени бирачки списак, те да од 5.509 лица која су подржала наведену изборну листу 310 није уписано у јединствени бирачки списака, да је 684 лица подржало другу изборну листу, док за 4 лица није било могуће извршити проверу због неисправно уписаног јединственог матичног броја грађана. Констатовано је и да је подносилац изборне листе повукао 12 изјава бирача који подржавају изборну листу и да су ти бирачи изостављени са списка у поступку провере. Имајући у виду да је Републичка изборна комисија констатовала да поднета изборна листа садржи недостатак који је сметња за њено проглашење из разлога што уз њу није поднет законом прописан минималан број правно ваљаних изјава бирача да подржавају изборну листу, то је констатовала да су се стекли услови да се подносиоцу изборне листе наложи отклањање недостатака. Поступајући по закључку, Коалиција је у остављеном року доставила додатних 1.145 оверених изјава бирача који подржавају изборну листу. Узвези наведеног, узевши у обзир да је укупан број правно ваљаних изјава бирача који подржавају предметну листу већи од 5.000, Републичка изборна комисија је приступила утврђивању основних циљева Изборне листе и закључила да су све чланице Коалиције која је поднела изборну листу код надлежног министарства уписане у Регистар политичких странака као политичке странке националне мањине, чиме су испуниле формални услов за подношење изборне листе. По налажењу Републичке изборне комисије, а након провере кроз Посебан бирачки списак националних мањина, следи да је само 6 од 32 кандидата за народне посланике уписано у Посебан бирачки списак националних мањина, при чему је и за физичка лица која су регистрована као заступници две партије које улазе у састав коалиције, као и за носиоца изборне листе утврђено да нису уписани у Посебан бирачки списак националних мањина. У складу са утврђеним, Републичка изборна комисија је извела закључак да основни циљ подношења изборне листе није представљање и заступање интереса руске и грчке националне мањине односно заштита и побољшање права припадника ових мањина.

Међутим, по налажењу Управног суда, овакав закључак се не може прихватити, имајући у виду да околност уписа у Посебан бирачки списак националних мањина, представља само услов за изборе у националне савете, јер је право сваког

припадника националне мањине да слободно бира да буде третиран као такав. Ово са разлога што се у посебан бирачки списак националне мањине припадник националне мањине уписује искључиво на лични захтев, а што произлази из цитиране одредбе члана 47. став 3. Закона о националним саветима националних мањина. Наиме, за статус националне мањине није нужно да су припадници једне националне мањине изабрали свој национални савет, већ свој идентитет могу да испоље и на други начин. Постојање националног савета указује само на то да се група држављана окупљена у савет мора сматрати националном мањином. Поред тога, није прихватљив ни закључак да циљ изборне листе није усмерен ка остваривању колективних права националних мањина са разлога што је Републичка изборна комисија нашла да је представљају кандидати односно заступници који нису уписани у посебан бирачки списак. Ово и код чињенице да је циљ изборне листе цењен кроз припадност кандидата за посланике и заступника коалиције Посебном бирачком списку националних мањина, занемарујући притом да се на основу акта о регистрацији, односно статута и програма политичке странке, може ценити да ли је политичка странка националне мањине странка чије је деловање посебно усмерено на представљање и заступање интереса једне националне мањине и заштиту и унапређење права припадника те националне мањине у складу са уставом, законом и међународним стандардима. Наведено, посебно имајући у виду да су у конкретном случају регистроване политичке странке националних мањина основале коалицију која се јавља као подносилац изборне листе, те се изборна листа стога не може посматрати одвојено од њеног подносиоца. Са изнетог, суд је жалбу усвојио и поништио ожалбено решење. Даље, имајући у виду да су подносиоци изборне листе поднели више од 5.000 правно ваљаних изјава бирача, те да се из приложених и јавно објављених доказа може закључити да је њихова политичка делатност усмерена на заступање интереса националних мањина, суд је нашао да има места уклањању ожалбеног решења и одлучивању уместо органа о захтеву за проглашење изборне листе и о предлогу Коалиције да се утврди да Изборна листа има положај изборне листе националне мањине. Како се ради о пружању заштите права у изборном поступку у коме су прописани кратки рокови, а циљ овог поступка је ефикасна и правремена заштита, па како природа ствари дозвољава и утврђено чињенично стање пружа поуздан основ да суд пресудом реши овај изборни спор, суд је усвојио приговор, поништио решење Републичке изборне комисије 02 број: 013-712/22 од 17.03.2022. године, прогласио Изборну листу РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) коју је, 13. марта 2022. године поднела Коалиција РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА), за изборе за народне посланике Народне скупштине расписане за 03. април 2022. године. Истовремено, суд је одлучујући уместо органа усвојио предлог Коалиције РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) 02 број: 013-713/22 од 13. марта 2022. године, и утврдио да Изборна листа РУСКИ МАЊИНСКИ САВЕЗ-МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ, ПАВЛЕ БИХАЛИ ГАВРИН (СРПСКО РУСКИ ПОКРЕТ, СРПСКО РУСКА ПАРТИЈА ВУКОВИ, ПОКРЕТ ГРКА СРБИЗА) има положај изборне листе националне мањине.

Са изнетих разлога, налазећи да је ожалбеним решењем повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је на основу члана 158. став 2. Закона о избору народних посланика и сходном применом члана 40. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09) одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 21.03.2022. године у 11,00 часова, 18 Уж 31/22

Записничар
Јелена Деспотовић,с.р.

Председник већа - судија
Зорица Китановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Бурић

МН/ОИ